

M.A. (SANSKRIT) Semester - 1 (CBCS) Examination**Nov/Dec - 2022 [OLD COURSE]****VEDANTASASTRA (ELECTIVE)****Time: 2:30 Hours****Marks: 70****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે કારિકાઓ સ્પષ્ટ રીતે સમજાવો. (૧૪)
- Q-1 Explain clearly and two of the following Karikas. (14)
૧. સુપ્તોત્થિતસ્ય સૌષુપ્તતમોબોધો ભવત્સ્મૃતિઃ।
સા ચાવબુદ્ધિવિષયાઽવબુદ્ધિં તત્તદા તમઃ॥૫॥
 ૨. માસાબ્દયુગકલ્પેષુ ગતાગમ્યેષ્વનેકધા।
નોદેતિ નાસ્તમેત્યેકા સંવિદેષા સ્વયંપ્રભા॥૭॥
 ૩. બુદ્ધિર્કર્મેન્દ્રિયપ્રાણપચ્યકૈર્મનસા ધિયા।
શરીરં સપ્તદશભિઃ સુક્ષ્મં તલ્લિઙ્ગમુચ્યતે॥૨૩॥
 ૪. અન્વયવ્યતિરેકાભ્યાં પચ્યકોશવિવેકતઃ।
સ્વાત્માનં તત ઉદ્ધૃત્ય પરં બ્રહ્મ પ્રપદ્યતે॥૩૭॥
- પ્રશ્ન-૨ નીચેના ગદ્યખંડોમાંથી કોઈપણ બેનો આવશ્યક ટિપ્પણ આપીને અનુવાદ કરો. (૧૪)
- Q-2 Translate adding necessary notes on any two of the following passages. (14)
૧. તત્ર પ્રમાકરણં પ્રમાણમ્। તત્ર સ્મૃતિવ્યાવૃત્તં પ્રમાત્વં અનધિગતબાધિતવિષયજ્ઞાનત્વમ્।
સ્મૃતિસાધારણં ત્વબાધિતવિષયજ્ઞાનત્વમ્। નિરૂપસ્યાપિ કાલસ્યેન્દ્રિયવેદ્યત્વાભ્યુપગમેન ધારાવાહિક
બુદ્ધેરપિ પૂર્વપૂર્વજ્ઞાનાવિષયતતત્ક્ષણવિશેષવિષયકત્વેન ન તત્રાવ્યાપ્તિઃ॥
 ૨. જાતિત્વરુપસાધ્યાપ્રસિદ્ધો તત્સાધિકાનુમાનસ્યાપ્યનવકાશાત્। સમવાયાસિદ્ધ્યા
બ્રહ્માભિન્નનિખિલપ્રપન્નસ્યાનિત્યતયા ચ નિત્યત્વસમવેતત્વઘટિતજાતિત્વસ્ય ઘટત્વાદાવસિદ્ધેશ્ચ।
એવમેવોપાધિત્વમપિ નિરસનીયમ્।
 ૩. નનુ વાક્યજન્યસ્ય પદાર્થસંસર્ગાવગાહિતયા કથં નિર્વિકલ્પકત્વમ્। ઉચ્યતે।
વાક્યજન્યજ્ઞાનવિષયત્વે હિ ન પદાર્થસંસર્ગત્વં તન્ત્વમ્, અનભિમત સંસર્ગસ્યાપિ
વાક્યજન્યજ્ઞાનવિષયત્વાયતેઃ, કિન્તુ તાત્પર્ય વિષયત્વમ્।
 ૪. તત્ર ગ્રાણરસનાત્વમિન્દ્રિયાણિ સ્વસ્થાનસ્થિયતાન્યેવ ગન્ધરસ સ્પર્શોપિલમ્બાન્નનયતિ। ચક્ષુઃશ્રોત્રે તુ
સ્વત એવ વિષયદેશં ગત્વા સ્વસ્વવિષયં ગૃહ્ણીતઃ। શ્રોત્રસ્યાપિ ચક્ષુરાદિવત્ પરિચિઠ્ઠતયા
ભેર્યાદિદેશગમન સમ્ભવાત્। અત એવાનુભવો મેરીશબ્દો મયા શ્રુત ઇતિ॥
- પ્રશ્ન-૩ અદ્વૈતવેદાન્તની પરમ્પરા અંગે સવિસ્તર નોંધ લખો. (૧૪)
- Q-3 Write a detail note on the tradition of અદ્વૈતવેદાન્ત. (14)
- અથવા/ OR
- પ્રશ્ન-૩ અદ્વૈત અને વિષિષ્ટાદ્વૈતના મુખ્ય સિદ્ધાંતોની તુલના કરો.
- Q-3 Compare the principal doctrines of અદ્વૈત and વિષિષ્ટાદ્વૈત.
- પ્રશ્ન-૪ શ્રીધર્મરાજાધ્વેન્દુનું વેદાન્તશાસ્ત્રમાં પ્રદાન યર્યો. (૧૪)
- Q-4 Discuss the contribution of શ્રીધર્મરાજાધ્વેન્દુ to વેદાન્તશાસ્ત્ર. (14)
- અથવા/ OR
- પ્રશ્ન-૪ 'દ્વૈતાદ્વૈતવાદ' - સવિસ્તર સમજાવો.
- Q-4 Explain 'દ્વૈતાદ્વૈતવાદ' in detail.
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર વિસ્તૃત નોંધ લખો. (૧૪)
- Q-5 Write detail note on any two of the following. (14)
૧. પ્રત્યક્ષપ્રમાણ નિરૂપણમ્।
 ૨. તત્ત્વવિવેકે પ્રકૃતિનિરૂપણમ્।
 ૩. જાગ્રત - સ્વપન - સુષુપ્તિ-અવવસ્થા।
 ૪. માયા - ઈશ્વર - વિમર્શઃ।
